GEMEENTE BEUNINGEN

Aan de leden van de gemeenteraad

01 DEC 2021

Datum :
Kenmerk : UI21.06621
Kenmerkcode :
Uw contact : Willem Spies
Telefoon : 14 024
Onderwerp : beantwoording schriftelijke vragen drinkwaterreserveringsgebieden

Geachte raad,

In de week van 14 november ontvingen we van de fracties van BN&M en D66 schriftelijke vragen over de aanwijzing van drinkwaterreserveringsgebieden door de provincie Gelderland. Met deze brief beantwoorden we de vragen van beide fracties.

Drinkwaterreserveringsgebieden
De Provincie Gelderland heeft recentelijk het 'Ontwerp-Actualisatieplan 9 Omgevingsverordening Aanvullende Strategische Voorraden (ASV)' ter inzage gelegd. Deze actualisatie heeft betrekking op de aanwijzing van zogenoemde drinkwaterreserveringsgebieden. Binnen deze actualisatie is het gebied Winssen-Slijk-Ewijk aangewezen als een kwetsbaar drinkwaterreserveringsgebied.

Binnen dit drinkwaterreserveringgebied is, na vaststelling van de provinciale verordening, een beschermingsbeleid van toepassing. Het beschermingsbeleid heeft tot doel dat het grondwater ook in de toekomst nog steeds geschikt is om drinkwater van te maken, zonder vergaande zuivering. Het beschermingsbeleid kent regels voor grondwaterbedreigende activiteiten binnen het gebied. Hierdoor kunnen bepaalde toekomstige activiteiten verboden zijn of onder voorwaarden wel zijn toegestaan.

Beantwoording vragen BN&M

1. *Is het College bekend met de aanwijzing tot drinkwaterreserveringsgebied voor het gebied Winssen-Slijk-Ewijk?*

   Reactie
   Wij zijn bekend met de terinzagelegging van het 'Ontwerp-Actualisatieplan 9 Omgevingsverordening Aanvullende Strategische Voorraden (ASV)'. Ook zijn wij bekend dat deze provinciale omgevingsverordening een voorstel bevat om het gebied Winssen-Slijk-Ewijk aan te wijzen als kwetsbaar drinkwaterreserveringsgebied voor oevergrondwater.

POSTADRES: GEMEENTE BEUNINGEN, POSTBUS 14, 6640 AA BEUNINGEN
BEZOEKADRES: VAN HEEMSTRAWEG 46, 6641 AE BEUNINGEN
TELEFOON: 14 024, TELEFAX: 024 - 6778078
E-MAIL: GEMEENTE@BEUNINGEN.NL, INTERNET: WWW.BEUNINGEN.NL
IBAN: NL55 BNGH 0285 0010 78, BIC: BNGHNL2G

2. *Is het College betrokken geweest en/of gehoord als belanghebbende door de Provincie bij het opstellen van de voorliggende aanwijzing tot drinkwaterreserveringsgebied voor het gebied Winssen-Slijk-Ewijk?*

Reactie
De provincie Gelderland heeft in het proces voor de drinkwaterreserveringsgebieden diverse stakeholders, waaronder gemeenten, op meerdere momenten betrokken. Zoals in de plan-M.E.R. is beschreven is het doel hierbij geweest om 'stakeholders vroegtijdig te informeren, belangen te delen en kennis van de stakeholders te benutten.' De inbreng van stakeholders is hierbij als advies meegenomen. Naast gemeenten zijn onder meer waterschappen, Rijkswaterstaat en Vitens betrokken in het proces.

3. *Kan het College onderbouwd aangeven of er mogelijk een relatie bestaat tussen de keuze door de Provincie tot aanwijzen tot drinkwaterreserveringsgebied voor het gebied Winssen-Slijk-Ewijk en de achterblijvende woningbouw in Winssen?*

Reactie
De procedure om te komen tot de aanwijzing van drinkwaterreserveringsgebieden heeft tot op heden geen directe invloed gehad op het proces van het lokale woningbouwprogramma. Tijdens het opstellen van het woningbouwprogramma is deze procedure voor de aanwijzing van drinkwaterreserveringsgebieden wel als aandachtspunt herkend en erkend. Pas vanaf de ter inzage legging in oktober dit jaar is duidelijk geworden dat het gebied Winssen-Slijk-Ewijk daadwerkelijk is voorgesteld als drinkwaterreserveringsgebied.

4. *Heeft het College reeds een zienswijze ingediend op het voornemen tot aanwijzen tot drinkwaterreserveringsgebied voor het gebied Winssen-Slijk-Ewijk?*
   a. *Zo ja, wilt u deze dan delen met leden van de commissie Ruimte?*
   b. *Zo nee, is het College alsnog voornemens om een zienswijze in te dienen voor 1 december 2021?*
      i. *Wanneer dat niet zo is, wat is daarvoor uw motivering?*
      ii. *Wanneer deze nog volgt, wilt u deze dan delen met leden van de commissie Ruimte?;*

Reactie
Het College is voornemens een zienswijze in te dienen voor gestelde deadline van 1 december 2021. De zienswijze zal, na indiening, worden gedeeld met de leden van de raad en de commissie Ruimte.

5. *Kan het College inzichtelijk maken welke consequenties een aanwijzing tot drinkwaterreserveringsgebied voor het gebied Winssen-Slijk-Ewijk kent voor:*

   a. *Het woningbouwprogramma voor dit gebied in het algemeen en het gebruik van heipalen als funderingsmethode in dit gebied in het bijzonder;*

      Reactie
      In het beschermingsbeleid voor kwetsbare drinkwaterreserveringsgebieden zijn regels opgenomen die (in)direct betrekking hebben op woningbouw en grondverzet. Zo zijn bodemenergiesystemen in het binnen een kwetsbaar drinkwaterreserveringsgebied niet toegestaan. Ook zal binnen dit gebied straks een meldplicht gelden voor grondwaterbedreigende activiteiten, waaronder:

- het roeren van de bodem dieper dan drie meter onder het maaiveld en;
- het toepassen van grond waarvan de kwaliteit de achtergrondwaarde overschrijdt.

Voor de activiteiten waarvoor een meldplicht geldt zijn de algemene regels uit de provinciale verordening van toepassing. Bij het toepassen van grond stellen deze regels voorwaarden aan de toe te passen grondkwaliteit en herkomst van de grond.

b. *De energietransitie in dit gebied*
   i. in relatie tot bodemenergiesystemen wanneer deze niet meer zijn toegestaan
   ii. in relatie tot wijziging van het bestemmingsplan voor meerdere windturbines en de realisatie van zonneparken;

Reactie
Onder het beschermingsbeleid voor toekomstige kwetsbare drinkwaterreserveringsgebieden zijn nieuwe bodemenergiesystemen en geothermie niet toegestaan. Hierdoor zal binnen dit gebied gezocht moeten worden naar alternatieve warmtebronnen, zoals bijvoorbeeld luchtwarmtepompen.

Voor de aanleg van windmolens is een diepe fundering nodig. Wanneer dieper dan 3 meter wordt gegraven gaan er in toekomstige drinkwaterreserveringsgebieden algemene regels gelden. Als aan deze regels wordt voldaan zijn funderingen voor windmolens toegestaan.

Voor de aanleg van zonneparken gaan geen specifieke regels gelden. Wel gelden de algemene regels voor grondwerkzaamheden dieper dan 3 meter en voor het op of in de bodem brengen van afstromend water. Regen die van de zonnepanelen afstroomt kan verontreinigd worden doordat het materiaal van de zonnepanelen en de bijbehorende constructie langzaam oplost (uitloging). Stoffen uit de zonnepanelen komen daardoor in het de bodem en het grondwater terecht. Daarom is het van belang om materialen te kiezen die niet oplossen in het regenwater. Afstromend water van zonneparken vallen onder het artikel "het op of in de bodem brengen van afstromend water".

c. *Inwoners van onze gemeente die mogelijk in een toekomstig drinkwaterwingebied wonen en daardoor (financiële) schade ondervinden;*

Reactie
De aanwijzing van het drinkwaterreserveringsgebied heeft geen gevolgen voor bestaande (rechtmatige) activiteiten die al voor de vaststelling van de provinciale verordening werden verricht. Dit is geborgd in het overgangsrecht zoals vastgelegd in de provinciale omgevingsverordening. Er is daarom geen (plan)schade te verwachtten als gevolg van beperkingen voor reeds bestaande activiteiten.

Voor toekomstige drinkwaterwinningen zullen per locatie de gevolgen voor de omgeving worden onderzocht. Hiervoor wordt bij plannen voor een concrete winlocatie een project-M.E.R. opgesteld

d. *Voortgang van zandwinactiviteiten en de onderliggende contractuele afspraken tussen ontzanders en de gemeente Beuningen;*

Reactie
Zie het antwoord onder vraag 5c.

e. *Het toepassen van baggerspecie in het algemeen en in het bijzonder bij het verondiepen van zandwinlocaties;*

Reactie
Zie het antwoord onder vraag 5c.

f. *Landbouwbedrijven, fruitteeltbedrijven en veehouderijen.*

Reactie
In kwetsbare drinkwaterreserveringsgebieden vallen landbouwbedrijven vanaf een bepaalde grootte onder de categorie "Nee, tenzij". Wanneer dit is staat in de Lijst van verboden grondwaterbedreigende activiteiten. Dit betekent dat uitbreidingen en nieuwe bedrijven in een kwetsbaar drinkwaterreserveringsgebied een vergunning moeten aanvragen op grond van de Omgevingsverordening. Bestaande landbouwbedrijven kunnen gewoon blijven zonder aanvullende regels op grond van bestaand recht.

Het kan zijn dat bedrijven activiteiten uitvoeren waarvoor algemene regels gaan gelden, zoals voor het gebruik van mest. Over het algemeen gebruiken agrariërs de in afdeling 4.3 van de Omgevingsverordening genoemde soorten mest en zal het verbod op andere meststoffen weinig tot geen beperking geven voor de bedrijfsvoering.

Beregening blijft mogelijk als bij het boren aan de algemene regels wordt voldaan. Wel kan er een diepte beperking gelden om de beschermende kleilaag niet aan te tasten. Daarnaast geldt de regelgeving op grond van de Waterwet.

Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is conform landelijke regelgeving toegestaan.

Beantwoording vragen D66

6. *Is de gemeente ervan op de hoogte dat de provincie Gelderland het bovengenoemde gebied door de provincie is aangemerkt als toekomstig waterwingebied? Zo ja, kan zij deze aan de raad toelichten. Zo niet, wil zij hierover vragen gaan indienen?*

Reactie
Wij zijn ervan op de hoogte dat de provincie Gelderland het 'Ontwerp-Actualisatieplan 9 Omgevingsverordening Aanvullende Strategische Voorraden (ASV)' ter inzage heeft gelegd. Ook zijn wij bekend dat deze provinciale omgevingsverordening een voorstel bevat om het gebied Winssen-Slijk-Ewijk aan te wijzen als kwetsbaar drinkwaterreserveringsgebied voor oevergrondwater.

Het College is voornemens een zienswijze in te dienen voor gestelde deadline van 1 december 2021. De zienswijze zal, na indiening, worden gedeeld met de leden van de raad en de commissie Ruimte.

7. *Heeft het college inzichtelijk welke gevolgen dit kan hebben voor toekomstige plannen omtrent ontwikkeling woningbouw en bedrijven? Zo ja, wat zijn deze? Zo niet, dan verzoeken wij het college om dit z.s.m. inzichtelijk te maken.*

Reactie

Binnen een toekomstig drinkwaterreserveringsgebied is een provinciaal beschermingsbeleid van toepassing. Dit beschermingsbeleid heeft tot doel dat het grondwater ook in de toekomst nog steeds geschikt is om drinkwater van te maken, zonder vergaande zuivering. Het beschermingsbeleid bestaat uit meerdere regels over activiteiten binnen dit binnen dit gebied zijn verboden of onder voorwaarden wel zijn toegestaan.

Voor de specifieke gevolgen voor onder andere woningbouw, grondverzet, energietransitie en landbouw verwijzen we u naar onze reacties onder de vragen 5a t/m 5f.

8. *Wilt het college navragen bij de provincie of er risico's zijn bij het bouwen van woningen (en andere onroerende zaken) op waterreserveringsgebieden als in de toekomst het water wel wordt opgepompt. Denk aan bijvoorbeeld risico op verzakking of scheurvorming. Dienen we hiervoor bij de nieuwbouwplannen rekening te houden bij de fundering van deze huizen?*

Reactie
Ten behoeve van het Ontwerp-Actualisatieplan Omgevingsverordening ASV heeft de provincie Gelderland een zogenoemde plan-M.E.R. laten opstellen. In deze plan-M.E.R. worden de verschillende vormen van grondwaterwinning op de verschillende locaties beoordeeld op hun effect, waaronder de kans op bodemdaling.

Het drinkwaterreserveringsgebied in de gemeente Beuningen heeft betrekking op oevergrondwaterwinning. De plan-M.E.R. stelt dat het nieuwe reserveringsgebied in Beuningen relatief dicht bij de rivier ligt, waardoor er een kleine tot gemiddelde kans op bodemdaling aanwezig is. De daadwerkelijke bodemdaling is echter afhankelijk van locatie specifieke omstandigheden. Deze zijn niet in de plan-M.E.R. beschouwt. Concrete plannen voor een grondwaterwinning moeten daarom nog worden beoordeeld in een zogenoemde project M.E.R.

9. *Wat zijn de gevolgen voor het aanleggen van warmtebronnen voor nieuwbouwhuizen? Heeft dit een kostenverhogend effect op woningbouw?*

Reactie
Binnen het drinkwaterreserveringsgebied zijn open en gesloten bodemenergiesystemen en geothermie niet toegestaan. Dit betekent dat nieuwe woningbouw voorzien zal moeten worden van alternatieve warmtebronnen, zoals luchtwarmtepompen. Op dit moment is niet aan te geven in hoeverre dit kostenverhogend zal werken.

10. *Welke gevolgen heeft dit voor de onderliggende waarde van met name fruitbedrijven? Een eventuele verkoop van het bedrijf wordt lastig omdat men veel minder mag.*

Reactie
Het college kan niet aangeven welke gevolgen het beschermingsbeleid binnen een drinkwaterreserveringsgebied heeft voor de onderliggende waarde van (fruit)bedrijven. De waarde van (fruit)bedrijven hangt immers af van meerdere aspecten en kan alleen op individueel niveau goed worden bepaald. Zie verder ook het antwoord onder vraag 5c.

11. *Een kosten- batenanalyse is niet door de provincie opgesteld. Dit dienen zij wel te doen o.b.v. artikel 1 van het EVRM. Betrokken partijen dienen vooraf te weten wat de nadeelcompensatie is voor de opgelegde beperkingen. Wil het college deze kosten- batenanalyse opvragen bij de provincie?*

Reactie

Artikel 1 van het Eerste Protocol van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) ziet weliswaar toe op de bescherming van eigendommen, maar bevat geen expliciete verplichting voor het opstellen van een kosten-batenanalyse. Zie verder ook onze reactie onder vraag 5c.

12. *Het indienen van een zienswijze kan tot 30 november 2021. Is het college voornemens hier gebruik van te maken?*

Reactie
Het College is voornemens een zienswijze in te dienen voor gestelde deadline van 1 december 2021. De zienswijze zal, na indiening, worden gedeeld met de leden van de raad en de commissie Ruimte.

Tot slot
Wilt u meer informatie over de drinkwaterreserveringsgebieden? Neemt u dan ook eens een kijkje op www.gelderland.nl/drinkwater. Op deze pagina kunt u relevante rapporten over de drinkwaterreserveringsgebieden downloaden. Tevens is hier een digitale samenvatting te vinden van de uitgevoerde plan-M.E.R.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

Dyanne Kocken
secretaris

Daphne Bergman
burgemeester